

Nåsvargen

Årgång 18 nr.1, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Juni. 2011 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

En vy över åkrarna mot kyrkan tagen från Gästis när spannmålsskörden är avslutad och snesad för tork. Till höger syns skolhuset, sockenarkivet och sockenmagasinet innan Tingshuset efter Borgbyvägen mot kyrkan. Mellan spannmålssnesarna vägen mot Sälen (Rv71).

Nåsvargen

Utges 2 nr/år juni-dec
Lösnr pris 30 kr

Ansvarig utgivare

Nils-Erik Jons tel. .30556
Mellanborg 208 78053 NÅS
ne.jons@hotmail.com
Annonsritare Rålg Päär

Nås Hembygdsförening

Ordinari ledamöter

Ordf. Nils-Erik Jons

Sekr. o Stugfogde. Lennart Blixt

Kassör. o Serveringsansvarig. Marianne Flodin

V. Ordf. o Magasinsfogde. Bengt Ehnström

Arkivarie. Gunilla Ehnström

Fäbodfogde. Thorsten Eirydh

Utställningsansvarig. Vicky Airey

Suppleanter

Ledamot. Kerstin Söderman

Ledamot. Ingvor Rosén

Ledamot. Willy Gustavsson

Ledamot. Byns Mats Larsson

Ledamot. Karin Hermansson

Distributör av "Nåsvargen". Hed Gunnar Larsson

För allmän kännedom !

Utdrag ur.....

Gunnar Tysks minnesfonds stadgar.

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdskulturen i Nås.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Nås Hembygds-förenings styrelse vilken har efter infodran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

Sekreterare och Kassör för fonden är

N-E Jons Tel. 0281/30556 och

pg. 4401600-4 Gunnar Tysks minnesfond

En förfrågan vart avkastningen från Gunnar Tysks minnesfonds utdelning går, så kommer härunder utdelningen att redovisas från de sista 15 åren. Utdelningen fastslås i samband med årsmötet som sker i November månad. Utdelningens storlek är lika med räntan- ca.10% År. Mottagare

1995 **Körverksamheten inom Nås**

Körverksamheten är unik för Nås. Enär kören har medverkat även utanför landets gränser.

1996 **Skans Vicky Airey**

Vicky har arbetat fram material och bla. projekterat utställning till 100 års minnet av utvandringen till Jerusalem

1997 **Ingen utdelning**

1998 **Nall Lasse Andersson**

Lasse har skapat ett utbrett arrangemang genom Dalmlåls-dialekten och bildat en Akademi med deltagande av socknar från Gagnef upp till Lima.

1999 **Gästgivar Erik Andersson o G. Erik Larsson**

Båda har under många år glädjat åtskilliga människor genom sina berättelser omkring sitt kunnande inom hembygdskulturen.

2000 **IOGT-NTO juniorförbund**

Nykterhetsrörelsen lög G Tysk varmt om hjärtat, och detta prioriterades i främsta hand

2001 **Rålg Päär, Nås Spelmanslag, Nås Manskör**

Päärs hjärtade arrangemang med Nåsvargen i många år, och manskören och spelmanlaget som berikat musiklivet också i många år i Nås.

2002 **Jont Åke Näsander**

Åke har genom sitt hjärtande engagemang visat omtanke för sin fadersbygd, genom insamling av många värdefulla dokument rörande Nås socken.

2003 **Inez Högberg**

Inez har arbetat beskrivningar och mönster rörande krypplingskonsten i stort, samt tagit fram beskrivningar och mönster på alster som tillverkats på tidigt 1800-tal i nom Nås, vilket anses ha ett stort kulturellt värde.

2004 **Hävbergets Byastyrelse**

Bidragit med hjälp till uttryckning av bydokumentation för Hävbergets byastyrelse.

2005 **Axel Berglunds tidskrift**

Komplettering av material för uttryckning av Axel Berglunds tidskrift om utveckling av Finnmarks-öden och händelser.

2006 **Föreningen Tobakspinnarstämman**

Har gjort utryckta arrangemang i publikens smak och som gett en utsökt och kvalitativ njutning för ögon och öron, även under många delen av dygnet

2007 **Willy Gustafsson**

Har uppodlat våra förfäders boningsplatser och hållit igenbrukningen horta genom naturlig midbetning samt skött djurhållningen och betesinläggningarna brukbara.

2008 **Ingmarsspelen o Nås spelmännen**

Inför 50-års jubileumet tillkom jubileumstidskrift mm. Spelmännen ställer varje år upp vid Hembygdsföreningens arrangemang utan ersättning.

2009 **Nås Hembygdsförening (Tackläggning)**

Hjälp till tackläggningmaterial för Lixskaengården, (men efter att föreningen skulle erhålla anslag från Hembygdsförbundet fick dessa pengar istället hjälpa till med bidrag till Ingmarsspels driftkostnad 2009.)

2010 **Luftvärmepump till Nickusbodens verksamhet.**

Nås sockens allmänna beskaffenhet

Nås var första socken i Dalarna med att förrätta storskifte år 1803-1805 (fastställt 1812). Det tros att Nås började befolkas redan under Hednatiden genom att det påträffats slaggvarp efter myrjärn eller hedninga-slagg vid Torsånget i och omkring grannskapet till Kyrkan. Den torde vara en av de äldsta kyrkorna i västra delen av länet, (gäller den tidigare kyrkan) liksom Torsång i nedre delen och Åhls inom Östra-dalarna men det svävar mycket om socknens uppbyggande. Men den torde ha varit en av de vidsträcktaste socknar i Norden, ty utom att den har innefattat Floda, Järna, Äppelbo och Säfsnäs socknar tros den söderut ha gränsat mot Malma och Lindesbergs socknar i Västmanland. Detta kan förklaras därmed att Malma skall på den tiden hava omfattat Söderbärke som på den tiden sammanhängde med Norrbärke samt de i Västmanland belägna socknarna Gunnilbo, Skinnskatteberg och Hed och att Ljusnarbergs och Ramsbergs socknar legat under Linde. Man tror sig veta att i Kihls kyrka i Närke skall ha funnits ett gammalt rågångs-brev som utvisat skillnaden emellan denna och Nås socken i Dalarna och att Nås därför blivit kvar under Västerås stift.

Nås kontrakt omfattade länge hela Västerdalarna och Västerbergslagen Huru det då kan ha varit med socknens forntida omfång, så sammansmälte den dock så småningom mer och mer så att den i mitten av 1700-talet jämte sig inneslöt endast Järna, Äppelbo och Säfsnäs. Floda avsåndrades redan 1712 då Grangårde, Norrbärke och Söderbärke bildade ett helt kontrakt. Nås omfattade ännu 1747 ofantligt vidsträckt landvidd men Säfsnäs avsåndrades sedan 1798, och Järna o Äppelbo 1822. Västerdalarna var ända till början av 1600 talet delat i tvenne pastorat nämligen Malung och Nås, vilket givit den i dag bibehållna indelningen Övre gäldet, Transtrand, Lima och Malung. Medan Yttre gäldet bestående av Äppelbo, Järna, Nås och Floda. Alla dessa socknar jämte Säfsnäs utgöra Västerdals fögderi, vilka är delat i tvenne tingslag med Äppelbo i Övre gäldet med sigill av år 1631 en klohammare och en hästsko och till det andra Yttre gäldet med Säfsnäs. av samma år en plog och en yxa.

Utom den egentliga socknen vars bebygda del omfatta stränderna kring Älven och Bysjön tillkommer här Västra Finnmarken och Östra Finnmarken.

Dessa avlägsna och vidsträckta finnmarker göra detta pastorat till ett bland de mödosammaste och besvärligaste. Förslaget att sammanslå Västra finnmarken med Äppelbo och Järna finnmarker och av dessa bilda en kapellförsamling, eller till och med ett eget pastorat med kyrka vid **Slättåsen** inom Järna finnmark har i årtal varit på förslag hos vederbörande auktoriteter och sockenstämmor, men tycks ännu möta för många svårigheter. Större delen av Nås finnmark utgöra ungefär 1/4 del av hela socknens befolkning. De hade visserligen närmare till Slättåsen än till moderkyrkan, men större delen av befolkningen ville ogärna skiljas från den senare.

Emellertid lär antalet av de Nåsfinnar, som fingo närmare till Slättåsen, om förslaget vunnit framgång vara större än hela Järna finnmarks befolkning.

Finnarna etablerade sig senare för gott i Sverige för att tidigare tillfälligt ha vistats i Sverige under kortare perioder, dessa benämndes Lösfinnar p.g.a. sina intressen för jakt och fiske och sitt uppehälle under vissa perioder i Sverige och att fly från förtryck och fattigdom från sitt hemland det var först på slutet av 1500 och början av 1600 talet som inflyttning av Finnarna blev allmän på de platser i Mellansverige kallades Finnmarken. Finnmarken i Nås blev utstakad som Kronoallmänning och sträckte sig in på Värmlands sidan och kan ha tillhört Nås under Nås storhetstid när det kan tänkas socknen sträckte sig ända till **Nerikes Kihl**.

Fortsättning nästa sida....

Därför får vi titta på och pröva var finnmarks stigarna blev nyttjade som Kyrkstigar från våra Finnmarker och som kan utnyttjas av de turister som önskar pröva våra förfäders stigar till kyrkobesök från finn bosättningarna till kyrkan. Eller delar av dessa. Våra uppmålade finnstigar är i stort lagda som våra föregångare gick men de följer på vissa ställen skogsvägarna som finns i dess närhet och de sammanbindes till mera få ju närmare kyrkan man kommer.

Kyrkstigen från Laxtjärn (3,5 mil till kyrkan) och rakt på Vinberget via Flaten, Digerliden, Sigfridstorp får anses vara huvudstråket söderifrån till vilken samtliga finnbosättningar har förbindelse till, men från Näs till Näs går stigen via Salsriset och likaså från Håfberget via Lindesnäs Salsriset till Näs. Likaså alla bosättningar på Säfsnäs sydöstra del gick till Näs via Näsens eller Västerfallet och Salsriset medan nordvästra bosättningarna troligtvis angjorde Röberget och vidare till Näs i så fall via Flaten, Digerliden.

Järnas Finnbosättningar var bla. Bertils, Vakerskogen, Rämmaråsen Krokorp, Örskogen, Hästkullen, Stenkärnsberget, Dammnäsfallet, Oxfallet, Bekens, Laxtjärnstorp, Slätten, Pältoso. De sista ligger nära rägängen till Näs och nära flera finnbosättningar på Nässidan annars hade Järnas Finnbosättningar inga egentliga hyar, höjderna äro vanligen odlade men lämna ej rum för mer än högst 3-4 grannar som även kunna bo på tämligen betydliga avstånd från varandra. **Storskiftet förrättades 1852**

Äppelbo Finnbosättningar var bla., Lakoberg, Långmarken, Örberget, Päckfallet, Brindoset, Brindåsen, Årtberget och i viss mån Nybofjäll. Och till Rämens församling i Värmland äro följande finnbosättningar eller finntorp kvar eller överflyttade sedan Äppelbo södra gräns tillika länsgränsen eller Kronoallmännings gräns omgjordes, nämligen; Liljendal, Lönnhöjden, Höksjön, Skärfjället, Hackransberget, Filoberget, Svartkärnberget, Svartkärn, Knapptorpet, Spårtorpet, Tallåsen samt en del av Långmarken. **Storskiftet förrättades 1817**

Säfsnäs före brukens tillkomst (1721) fanns 16 byar och finntorp. ca 52 hushåll med ca. 250 personer som räknades till Finnhemmanen inom Fredriksbergs område:
Säfsbyn 7, Ursen, 4 Hoberget 3, Frösaråsen 1, Håen 6, Elgsjöhöjden 2, Skräddartorp 1, och St. Älgerget 2.

Och successivt inhystes flera byar finnbosättning efter att bruken etablerades och finnarna fick flera bosättningar att tillgå som tex. Låsen, Galberget, Markfallet, Hökfallet, Tybyn, Rösjön, Päckberget, Marcusfallet, N.ö S. Kvarnberget.

På Gravendalsområdet: Thyen 2, Qvarnberget 5, Drafsen 6, Skifsen 3, Rihöjden 1, Willhäck 4, Dunderberget 2, Nordtärn 1,

I Säfsnäs kom kyrkan till 1725 och efter den tiden så hade Säfsnäs tillgång till egen kyrka.

Vissa uppgifter från Fredrik Reinhold Arosenius bok "Beskrivning öfver provinsen Dalarna"

Skansbackens Pensionat
Tel. 0281 30055

Annas
Café

Gamla apoteket i Näs
Anna 070-3072280

Tel. 0281-30084

Susanne Halvarsson
Medborgarhuset
780 53 Näs
Tfn: 070-3067024
Bucik: 0281-30575
E-mail: hagebo@ yahoo.se
www.precent.se

"Nickusboa"

Näs Hemslöjdsförening
St. Bränng
Tel. 0281/30292 Postgip. 51 07 01

Vi a sô myttje fint,
sô kôm in ô kokså...

VÄLKOMNA TILL OSS VÄLKOMNA TILL OSS

Minnen upptecknade av en stenarbetares son

Min farfar Lars Algot Enström föddes 1874 i Köping och kom upp till Nås i samband med att de byggde Västerdalsbanan. Han och Håkas Kisti gifte sig och bodde först i ett litet grått hus vid Myr Eriks nära station. De byggde sig sedan ett hus 400 m mot nordost vid tjärfabriken som fanns där. Stället kallades först för Tjärbo och senare för Enströms. Ett av de fina stenarbeten som farfar var med och arbetade med och som finns kvar som ett minne är bropelarna till järnvägsbron i Utanhed. Stenblocken i brofundamenten är så fint kanthuggna att det knappast går att få in ett rakblad mellan stenarna. Råämnet till alla stenarbeten var den finkristallina, grå Järngraniten. Den var rakkliven och bestod av någorlunda lika delar av kvarts, fältspat och glimmer. Detta blev råämnen till en mängd grundstenar till hus, trappor, flaggstångsstenar, gravstenar, matkällare och brunnsväggar innan det fanns cementringar m.m.

Sex av Ernst Algots söner blev på något sätt inblandade i stenarbeten men min far Axel och farbror Erik var de som längst höll på med detta slitsamma arbete. Ibland hjälptes de åt med många arbeten. Det vackraste exempel på farfar och hans söners lagarbete är väl dopfunten i Nås kyrka som krävde mycket precisionsarbeten. Dels var det ej vanligt att göra cirkelrunda stenarbeten för Enströmarna och dels var det sällsynt med upphöjd skrift som finns på dopfunten ("Låten barnen komma till mig"). Oftast högg man in skriften på bl.a. gravstenar och guldförgyllde eller svartfärgade skriften efteråt. Jag kom så väl ihåg hur far hanterade de mikroskopiskt tunna guldarken som låg i små häften emellan skärt silkespapper. Man fick ej andas speciellt hårt då man hanterade dessa. Med hjälp av en tunn pensel fångade man upp stycken av guldarken och penslade ut dem i den nedhuggna skriften och sedan satt guldets kvar i decennier.

Farfar hade en vacker sångröst och de vackraste minnen som jag har av detta var när han satt med min far, farbröderna Erik, Birger, Harry och kanske någon mer och hjälptes åt med något större stenarbete. Man hörde då farfar sjunga de klassiska rallarsångerna (Bl.a. "Ettan går, tvåan går o.s.v.) och han och alla söner slog sedan i takt till sången på sina järnmejslar med släggorna. Vi bodde ganska nära farmor och farfar och jag fick som barn gå skogsstigen de knappt 500 metrarna fram till den plats där de satt med stenämnen upp-pallade på c:a 1,5 meters höjd och fick uppleva då farfar ännu arbetade med sten.

Råmaterialet till stenarbetena hämtades sällan ur fast klyft utan man använde stora flyttblock av Järngraniten som låg kringspredda av inlandsisen i skogsterrängen ovanför Stationsområdet och Vråna. Flyttblocken befriades från mosstället sedan man tillfrågat markägaren. Sedan vidtog ett kvalificerat arbete med att inspektera flyttblocket från alla sidor ifall det fanns synbara sprickor i stenämnet. Tyckte man att stenblocket dög började det mödosamma arbetet med att kila ut råämnen ur flyttblocket. Ofta spräckte man först stenen genom att man borrade c:a 2,5 cm grova hål i en rad ner i stenblocket. Man använde då cirka en halvmeter långa borrar. Då man var klar med detta mödosamma arbete då ett borrhål kanske tog en halv dag laddades dessa med bergkrut och sedan tändes detta på med hjälp av en sprängpatron och en rejält tilltagen längd av stubintråd. Jag kom ihåg hur jag tjatade mig till att få vara med då det sprängdes. Detta var oerhört spännande för mig men sprängkraften av bergkrutet var låg och stenen skulle enbart spricka, ej splittras. För det mesta gick sprängningen bra men ibland sprack stenen fel på grund av någon ursprunglig spricka i stenblocket som man hade översett med. Då var ofta allt det mödosamma förarbetet förgäves och detta fick man inget betalt för. Det var endast att leta fram någon ny sten, kanske en kilometer

därifrån. Hade man tur och fick fram råämnen till vidareförädling fick man låna en häst och släpa fram dessa till någon plats där den slutliga finbearbetningen kunde ske. Detta ställe låg ofta knappt tvåhundra meter från min farfar hus. Där pallades ämnena upp på stora bockar. Ett ämne kunde säkert väga 800 – 900 kilo och jag fick ofta vara med och stoppa under plankbitar och kilor så att blocken efter ett par timmarna arbete hamnande i rätt arbetshöjd. Detta var viktigt eftersom man ofta satt en hel vecka med finarbetet. I skogen ovanför Station finns en mängd med gropar efter flyttblock som utnyttjats till stenarbeten.

Man delade ofta upp råämnet i smärre delar. För detta borrade man upp en rad med hål och runt borrharna placerade man en tät manschett av korthackat granris som förhindrade att vatten skvätte upp tillsammans med stendamm. Man fyllde nämligen på vatten i hålen innan. Då man var klar med en rad med hål stoppade man speciella borrar i hålen. Man satte sedan in smala järnbleck vid sidan av borrharna. Genom att slå med en tung slägga på borrharna i tur och ordning fick man så småningom en så stark spänning i stenen att den sprack efter borrh-raden. Allt detta följde jag med stor spänning. Sprack det snett kunde man återigen förlora flera dagars hårt arbete helt förgäves. Hade man grovmejslat ut ett ämne till ex.vis en gravsten gällde det att släthugga flera av sidorna. Här kom den lilla vassa borrh till hjälp som man slog på med den ordinarie stensläggan som man höll i höger hand medan man höll borren i vänster hand. Här krävdes det ögonmått så att man slog bort lämpligt stora platta stenskarvor som kallades för stenskor. Slog man bort för tjock flisa kunde man få lov att sänka hela planet på ytan vilket tog lång tid. Som hjälp för att få en plan yta använde man vattenpass samt en rödfärgad bräda som man drog över ytan. Där det blev rött på stenen var det plats att hugga ner lite mer av ytan. Sista finputsen gjorde man med en slägga som såg ut som en biffyxa i storformat. Med hjälp av den finhamrade man stenytan så att den blev så slät som möjligt. Jag kom ihåg hur jag beundrade min far som kunde sitta i timmar och slå på borren med stensläggan.

Ofta for små stenflisor i ögonen på far men han var duktig att få bort stenbitarna ur ögonen. Ibland fick vi hjälpa honom. Man skar då en tunn flisa från en levande björkkvist med vars hjälp man kunde peta ut skräpet. Att bära skyddsglasögon kom ej ifråga förrän de sista åren som han höll på med stenarbete och det slarvades väl även då med denna sak. Någon gång slog han fel med släggan och då fick sig knogarna en hård smäll vilket gjorde att en rund ask med isoleringsband fanns med i fickan och detta lindades rund såret för att hindra blodflöden och att smutsa ner den fina järngraniten. Knogen till speciellt vänster pekfinger blev genom årens misshandel tydligt deformerad. Jag har ett foto av min farbror Eriks västerhand då han under älgjakten matar en lavskrika vid Jontudden, öster om Gräsberget, där man ser hans förstörade knoge mycket tydligt.

Arbetet med den hårda graniten gjorde att mejslarna fort blev slöa. Därför hade far en liten friluftssmedja som stod inne i skogen hos farmor och farfar. Dit släpades hela lådan med mejslar som måste vässas. Jag fick ofta vara med och trampa fläkten. Ässjan fylldes först med lite torr ved. Sedan lade man på stenköl och började trampa den lilla fläkt som satt under smedjan. Stenkolen började glöda. Man fick ej trampa för fort så att spetsen på mejseln började brinna. Detta märkte man genom att det började flyga gnistor runt järnet. Mejselspetsen skulle ha en friskt röd färg, då plockade det snabbt ut och sattes mot ett städ. Far hade en specialslägga som han slog på spetsen med så att den åter fick sin vassa form. Allt måste sedan händas och far hettade upp mejslarna igen och doppade dem sedan i en tunna med kallt vatten och då såg man på färgen om de hade blivit lagom härdade.

Ibland blev mejslarna för korta och då kasserades de. Av ett ungefär 2 meter lång ämne likt ett grovt järnspett smiddes det sedan av lämpliga längder med hjälp av speciella släggor och en vass upp och ned vänd bred borrh som den nya borrh slogs av mot. Sedan vidtog ett ganska omständigt arbete med att göra en vass spets i ena ändan på det nya ämnet till borrh. Timmarna vid den lilla smedjan minns jag väl och jag kände naturligtvis en stolthet att jag kunde hjälpa far trampa smedjan och fylla på kol så att han fritt kunde ägna sig åt borrharna. Med åren blev det allt mindre med stenarbeten och far fick fylla i med skogsarbete på vintrarna. Jag vet hur roligt det var att få arbeta med far med huggning under delar av en vinter i skogen nära Orrtjärn.

Far använde även en kran som hjälp att lyfta riktigt tunga stenar. Kranen kunde man plocka isär och förflytta. Den användes även då man skulle gräva brunnar. Jag var under en vecka tillsammans med far och kranen då han gjorde brunnen hos Byns Eriks (nuvarande Bajer Kurts) i Hjulbäck. Man grävde först en grop som var ca 2 meter djup. Därefter sänkte man ner ett par cementringar och grävde sedan inifrån dessa och fyllde på med nya ringar uppför som anordningen sjönk ner i marken tills man kom ner till vattnet. På detta sätt förhindrade man att sanden rasade i brunnshålet.

Många av fars arbeten finns kvar som ett dokument över ett förlorat yrkeskunnande. Dopfunten i kyrkan var han med på men här ledde farfar arbetet. Stenmuren runt den nya kyrkogården i Nås finns kvar som ett minne av far som tillsammans med Falk och Wiklund uppförde den. Far var även med och arbetade med den nya kyrkogården i Lima. Där lades främst sandstensplattor. År 1960 hälsade min moder och jag på far, Wiklund och Falk under en vecka i den legendariska Tun Jan-Eriks stuga i Lima. Falk dog i stugan ett par veckor senare. Far var även med i en hel sommar i Hallsberg och byggde stenfundament vid järnvägen där.

Det sista stenarbetet genomförde far 1971 då han fyllde igen ett hål i stenmuren som uppstod i den gamla kyrkogårdsmuren då man flyttade trädgårdsboden till andra sidan av kyrkogården. Detta sista tunga arbete med flera hundra kilo tunga stenblock var det som satte en ände på hans yrkesverksamhet då han blev ensam i augusti på detta arbete. Man fann honom under en het dag i sittande på arbetsplatsen drabbad av ett slaganfall. Han levde några år till men det oerhört tunga arbetet med dessa stora stenar tog slutligen ut sin tribut. Han blev 69 år gammal. Men med honom gick en lång yrkestradition i graven i Nås. Jag har dock många minnen kvar av min far som kom hem på kvällarna dödstrött av allt lyft och med sönderslagna knogar och ofta med små stenbitar som mamma hjälpte till att plocka ut i ögonen. Som tur behövde jag ej följa yrkestraditionerna utan fick istället arbeta med de minsta i vår natur istället.

*Axel Ehnström tar en vilopaus på ett flyttblocks ämne av Järna-granit
Minnen från fader Axels Stenarbetsverksamhet, nerskrivet av sonen Bengt Ehnström*

...hur är Din sommar, dansar Du i Storängen,
ligger Du i tält eller i solstolen??

...vilket som, kom ihåg vi har både
mat och förströelser för alla, Du
är alltid välkommen till oss !!

NÅS SERVICECENTER
TEL. 0281-302 19

En Jaktragedi som fallit i glömska !

På trettio-talet fanns gott om småvilt, som fågel och hare, vilket var ett välkommet tillskott på matbordet i de flesta hem.

Det betydde att sönerna i de flesta familjer fick lära sig att hantera skjutvapen.

Så och Svart Lasse, som tidigt en morgon gav sig iväg västerut mot Knösen och Snarberget. Det blev förmiddag och middag, fadern började bli orolig och sent på eftermiddagen, förstod han att någonting måste ha inträffat, så han tog kontakt med pojkarna i byn och ett antal samlades för att söka efter Lasse.

Vägen till Knösen var då bara en gangstig, så 2,5 tim. minst fick de räkna med, men Lasse hade gått ända längre bort, innan de hittade honom.

Han hade då snavat, hörsnan var laddad och skottet gick in i läret och ut igen, in i vaden, men han hade sinnesnärvaro och slet av sig livremmen som han knöt runt läret, han hade ju annars förblött.

De hittade honom så smaningom. Nu var problemet hur de skulle frakta hem honom. Hade det hänt idag, med mobilen på fickan, hade en Helikopter hämtat honom. Nu fick de försöka tillverka en bar, den bestod av "slanor" från unghjörk.

Man kan nog inte föreställa sig hur det kändes, att ligga på detta underlag med sin smärta och gångstigen, som var både stenig och sank. Klockan var sex på morgonen efter, när de kom hem till oss på Sjögåln.

Jag minns att de drog fram köksbordet och lade bären där.

Erik min bror fick då cykla till Tupp Erik som då hade taxibil och han fick köra Lasse till Falun, någon ambulans fanns inte då.

Hur kunde han stå ut med all denna smärta, men han kom så smaningom hem och fick också en protes, som då var av trä.

Min bror Nils berättade sedan när de var vid Nasen och badade, som Lasse ut bland flickorna, simmande på rygg och stack upp benstumpen ur vattnet så flickorna skrek i högan sky.

Han gifte sig så smaningom och fick ett bra liv trots sin benstump

Fran Sjö Anna

Jag hörjar som jag brukar "Förr i tiden" allt som jag skriver om, handlar om förr i tiden, så också detta, som utspelar sig i Skansbackens Bageri där Helmer Larsson och hans anställda hade sin dagliga gärning.

En dag hade Helmer fått hem ett sirapsfat, den levererades på den tiden (nu är jag där igen) i stora trätunnor, försedda med en "tapp" som drogs ur när sirapen skulle hämtas. Man ställde en hink under, detta tog många timmar, särskilt på vintern när det var kallt, så i regel sattes hinken dit på förmiddagen.

Men en gång hände det som inte får hända, Skans Nilses Svante, som då var springpojke där, hade fått stränga order, att han på eftermiddagen skulle gå och sätta i "korken". Svante, som då var i 14-års åldern hade mycket annat i sitt huvud, så sent omsider i kvällningen kom han ihåg sirapstunnan. Ve och fasa !

Det är inte svårt att föreställa sig den syn som mötte honom.

Vad som sedan hände är svårt att sätta ord till. Tunnan var placerad i ett uthus, med breda golvtäljor, så en del rann ju ner i springorna.

Ingen har berättat hur det kändes att kliva i smeten, det måste ha varit med tunga steg.

Det är många före mig som berättat, den här historien. Den sista versionen var att sirapen rann från Skansbacken ner på byn.

Tala om hönan och fjädern.

från Sjö Anna

**...kvalitet i detalj...
HJULBÄCKS BYGG HB.
TEL.0281-301 72**

...från Nås över världen...

SIT RIGHT

— NUMMER ETT I SKOGEN —

Sit Right AB, Nårsjövägen 36, SE-780 53 Nås, Sweden
Tel 0281-300 30, Fax 0281-59 51 07, www.sit-right.se, mail@sit-right.se

Jaktvisa från Nas västra Finnmark

Den här visan kom till i början av 1950-talet. Vid den här tiden kunde det förekomma ibland att någon älg föllades på olovlig tid.

Så skedde vid Eskilsmossen, med erkänt goda älgpass i markerna mellan Kälarasen och Rösjön.

Lokalt väckte händelsen uppmärksamhet genom att landsfiskalen Roth blev inkopplad på fallet. Kvotvissa personer såg till att göra en visa om den här händelsen. Visan framfördes på kalas eller andra sammankomster. Lockade oftast till glada skratt, men även en del sura minner. Alla som på något sätt var inblandade i jakten eller visan är borta idag.

Jag hoppas och tror att ingen behöver ta illa upp om den här visan finns kvar till eftervärlden.

Robert Axelsson

På Eskilsmossen (Melodi: Högt uppe på berget....)

Å Jans – Nils han kommer från skogen så vred,
nu skjuter dom älgar, nu är allting på sned.
Han har hittat en slaktplats, med ett huvud så stort
det här måste synas, vi ringer till Roth.

Å Tage o Herbert, med poliserna går,
ut för att titta, om de finner några spår.
Dom synar mot väster, sen österut
men vid Jans-August koja, där tog spårena slut.

På Eskilsmossen görs ingen pardon
Där skjuter vi älgar till sista patron.
Men vad skall dom göra, de har ju inga bevis
för där som vi sköt den, där satt ingen polis.

Så nu äter vi älgkött, myser och ler
och kommer vi över, ja då skjuter vi fler.

Några berättelser från Back Släkten

Jan Petter Henriksson Back f. 26/6 1870 från Färnebo Råmen
g. med Edla Kristina Olsdotter f. 16/9 1875 "Flaten/Hästkullen" (Föräldrar till Back barnen i Buränsberg)
De var 12 till antalet mellan åren 1898-1921

Skolgången var för det mesta besvärlig överallt på "Finnmarken". Erling f. 1902 var tredje barnet. Han berättade att det var långt till skolan i Starfallet. På sommaren gick vi i västra kanten av Röberget, men på vararna när bäckarna var stora gick vi runt åt Laxtjärn. Skoltiden varade till 3 på en., och det blev sent innan vi kom hem och vi var trötta så vi orkade inte med läxorna. Det kunde hända att fotogenen till lyset var slut så då fick vi ta oss till Sägen och inhandla detta. Erling blev så småningom vuxen och skulle arbeta. Det var svårt med arbete i dessa tider. Men i bästa full fanns Klip- huggning fram till Midsommar, sedan var det slut, mat behövdes ändå, så vi fick skaffa oss det, häst vi kunde. En älg på olaga tid åkte Erling fast för. Ungefär samtidigt hittade några linjearbetare en stor älg bredvid linjen (En tiotagare som blivit ihjälstängad under brunsten) Erlings bror Egon högg av hornen och någon hade förmedlat detta till landsfiskal Eriksson och polis Janemar. Och de åkte ut och spanade efter vad de trodde var tjuvskjutet och fann även gömt älgkött.

Fadern undrade en dag om de kunde få tag på älgkött eftersom det var fattigt och många barn i familjen. Erling tog med sig ett par av bröderna en lördagsmorgon och kom sedan igen med lyckat resultat.

Några episoder från Finnmarken hämtade ur H. Matssons bok.

Luffarvisan av Gustav Hübbert

En visa har jag diktat och den jag sjunga vill
Om åren nittonhundra och aderton därtill
Det handlar om en proletär som efter vägen går
Mot Norden gäller färden mot Boden står min håg

Tidigt uppå våren jag tar min vandringsstav
Och gläder uti hågen mot Östersund jag drar
För att söka arbete och även det jag fann
Att måla en ludugård allt åt en handelsman

När några da'r förgångna var jag maran på mig tog
För att trampa landsvägen och söka bättre knog
Med pengar uppå fickan och gläder i humör
Jag reste ner till staden och en gläder afton gör

När jag kom till staden då blev jag lite full
Poliskonstapeln fråga mig kan du ej stå lull
Och vad jag honom svura det kommer jag ej ihåg
På morgonen när jag vaknade jag uti finkan låg

På morgonen när jag vaknade, jag ut ur finkan kom
Då fick jag se att jag var black och kassan den var tom
Jag hastigt maran tog och stack uti all hast
För att ej ånyå bli va full och åka fast

Jag stack till Västerhotten, det var ett härligt land
Där fick jag mat och penningar och en liten tår på tand
Och arbete fanns ej att få men det gör ingenting
För jag hade ändå tänkt att trampa Sverige kring

På vägarna i Norrland jag mycket trampat har
Går aldrig ur mitt sinn att luffa det gick bra
Ibland så var det härligt, ibland jag illa for
Och över snåla bönder jag gormade och svor

Vid Ångermanälven jag även jobbat har
Och Lunde hette platsen, 3 månader jag var
Man söp och slogs och spela kort, ett rövarliv det var
Bland hälsingar o finnar och folk av alla slag

När luffaren har luffat klart och vandrigen är all
Han bäddas ner i graven, i graven mörk och kall
Ej syntes någon blomma till, ej fälldes någon tår
Så nu får luffar'n vila sig till dom basunen går

Då väcktes han av änglar små som vid hans sida stå
De viskar i hans öra, att nu du skall uppstå
För din väg har varit hård uppå en stig så smal
När jag sedan vaknat upp, var jag i himlens sal

En bok tas fram och den slås upp, och herren säger så
Till alla snåla bönder ni skall utestängda stå
Ni gav ej luffar'n någon mat, ej heller nattlogi
Så därför säger Petrus, ni skall utestängda bli

Men luffaren får stiga fram och sitta på en tron
Framför dukat bord, det bjudes på kalkun
Och himmelsens gudinnor, de spela på gitarr
När luffaren ätit färdigt bjuder Petrus på cigarr

På fängelset i Sundsvall jag visan diktat har
Där jag inburades på cirka 90 da'r
Men när jag en gång bliver fri, jag visan sjunga skall
Om luffar'n som inburades på stillet i Sundsvall

Jälsbergsvisan av Gustav Hübbert

(Melodi: *I Gällivare trakter (Gäller: Båda visorna)*)

En visa vill jag sjunga om Jälsbergskullor små
Och om de gossar unga som till Jälsberget gå
Och såg det glada livet hur man där svänger om
Så roligt får man aldrig vart helst man sedan kom

När lördagskvällen kommer vi måste ut och så
Att kullorna besöka i Jälsberget också
Då tar vi dragspel med oss så att musik vi få
Och spelman måste spela om dansen skall gå bra

Och där vid norra ändan intill Jälsens strand
Där ligger fihodvallen, och där vi ro lland
Där kullorna oss väntat, de länge väntat har
Och att vi kommer alla, det tycker de är bra

Så börjar spelman spela, han spelar en polkett
Och den vi tycker alla om, ty den går så lätt
Vi skyndar kullor hjuda, vi tager oss en sväng
Vi dansar om varandra, det går med väldig kläm

Och när vi dansen tröttnat, vi tar en ringlek sen
Då hörjar vi med Je och Je, ru sa ku o sen
Så tar vi Gustavs skål och sedan tomtar små
Och sen så gör vi tjuven, en vän vi stjåla då

Augusta som en blomma och Stina som en ros
Maria ej förglömma, Linnea likt i skog
Ja de är alla kära för alla gossar här
När lördagskvällen kommer till Jälsberget det bär

Nu hörs åter spelet, vi måste åter opp
Och snart man är i farten, det går i full galopp
Man kan inte stanna om blott man kullor har
Som gärna vilja dansa om någon spelet drar

Och så när morgon stundar vi vandrar hem igen
Vi sätter oss i ekan ror till Örskogen
Och därifrån vi skiljas till våra skilda hem
När lördagskvällen kommer vi samlas där igen

Men så när hösten kommer och vinden blåser kall
Då draga alla kullor bort från sin fihodvall
Fast det blir tomt och öde i deras sommarhem
Nästa år vi träffas i Jälsberget igen

Men om ni nu vill veta vem visan diktat har
Det är en fattig gosse som till Jälsberget var
Och såg det glada livet hur man där svängde om
Så roligt får man aldrig vart helst man sedan kom

STUDIECIRKEL OM NÅSDRÄKTEN

Vi träffas i höst i en studiecirkel:
Nåsdräkten under 1900-talet
anmäl intresset till Nickusboden

Tel. 0281-302 52

E-mail: info@hemslojden.org

Inventerade Smedjor i Nås

Inventeringen gjordes av Ingemar Matsson för ett antal år sedan, med upptecknad kvalitet på varje Smedja. Här är ett utdrag av detta men vissa ändringar på ägarförhållanden samt smedjornas kvalitet vilket är ej angiven då de inte har undersökts sedan tidigare inventering ca. 10 år tillbaka.

<u>Ägare</u>	<u>Plats</u>	<u>Kontaktpersoner</u> <u>Preliminära ?</u>
Buskgården	Hjulbäck	Busk Carl-Erik
Joseps	Utanhed	Bo Skanson
Tipersgården	Sveden	Sune Olars
Hol Pers	Hjulbäck	Anders Pettersson
Jugas Erkes	Nederborg	Josefs Kisti
Matssons	Nederborg	Systrarna Matsson
Eskils	Heden	Halvar Lindholm
Rälg Olov	Heden	Rälg Päär
Orrbacken	Tyna	Orr Mats Pettersson
Mickels Olov	Skansb.	Martin Lissjanis
Tantes	Skansb.	Tant Agneta
Vestmans	Skansb.	Olle Thomér
Skansgårdens	Skansb.	Skans Vickey
Sköttens	Skansb.	Skött Leif
Faktens	Skansb.	Fakt Sven
Bångens	Orsala	Bång Gösta
Fäktarns	Orsala	Gertrud Ullander
Napens	Orsala	Ingvar Lockerud
Magnusses	Orsala	Karin Sivartsson
Oppigåln	Nässjö	Ingemar Matsson
Oppi Täppa	Nässjö	Ingvar Olsson
Fältivarns	Borgheden	Erling Rosendal
Snickarns	Borgheden	Per Grönlund
Jontgården	Mellanb.	Per-Erik Jont

Två smeder från Nås som var anställda vid Lindesnäs bruk Vid seklets början Israels Erik Jonsson o den andra okänd ?

HANDELSBANKEN

VANSBRO

TEL. 0281-120 20

KATRINAS GÅRD NÅS

Potatis, skog.
TELO281-30 102
eL. 30 078

Tvillingdop

Torparen Johan Larssons hustru hade fått tvillingar. Då tvillingarna skull döpas stoppade Johan ner båda två i en Näverkönt ö gick till kyrkoherden.

Johan knackade på dörren och steg in.

Kyrkoherden satt vid bordet.

Johan satt Näverköntén på bordet och bad att få tvillingar döpta. "Detta skulle gå bra."

Johan öppnade Näverköntén. Han fann då att han ha tappat bort en å tvillingarna.

Johan sa då till Kyrkoherden att han även skull döpa den borttappade barnungen till Jonas.

För je hitt full att an på hemväjen.

(för jag finner väl honom efter vägen hem)

Stark Pers Stuga i Gräsberget före branden på 1930-talet

Myggfällor säljes !

Mitsjöbo Lars skrev en annons en gång på 50 talet och lämnade in till Sv Dagbladet på en Myggfälla som skulle vara så effektiv att man inte blev störd av myggen, samt undertecknade med Mitsjöbo-fällan.

Det var väl någon som beställde denna fälla och Lars Skickade en till denna beställaren någonstans i södra Sverige.

Det visade sig att denna person sände ett svarsbrev tillbaka och frågade

"Var fan ligger Mitsjöbo"

Fällan bestod av en träplatta på 6 x 6 cm och en liten Träklubba som man skulle avliva den mygga som satte sig på träplattan.

(Lars var väldigt nöjd med sitt agerande och Det mätte han väldigt bra av)..

Per Gustaf Florell – en framstående fiolspelman och traditionsbärare från Nås finnmark

Per Gustaf Florell som kom att verka i Nås under 1800-talets senare hälft var inte född näskarl utan hade sina rötter i Hjulsjö socken i Västmanland, en bergslagssocken i skogsbygderna mellan Kopparberg och Hällefors. Han föddes där den 17 november 1846 i byn Rundbohöjden (Romböjden) där hans föräldrar arrenderade en gård. De flyttade så småningom till Vakerö socken på Järna sockens finnmark, sedermera en av stationerna längs den i början av 1900-talet anlagda Inlandsbanan, och därefter till ett nybygge uppe på Nås finnmark. Korpilamb eller på svenska Korptjärn. Det var beläget ett par kilometer nordväst om Flatbyn.

Nybygget gav naturligtvis mycket mager näring – det var ju beläget mitt på skogen i sydvästra delen av socknens finnmark, och odlingsmöjligheterna var kärvast tänkbara – så efter något år i Korpilamb flyttade familjen 1860 ner till Flatberget några kilometer norrut där fadern övertog sina svärföräldrars gård. Att det var svårt med mat för dagen råder ingen tvekan om, Per Gustaf skriver i sina anteckningar "fattigdomen var stor, vi fick ej förtära grovt havrebröd så mycket som vi ville".

Som så många andra fick Per Gustaf tidigt lära sig åt att valla kreaturen på skogen – att vara vallpojke var på den tiden en inte ovanlig syssla i tidiga ungdomsår – och att hjälpa till med alla de vanliga sysslorna på en gård och i hemmet. Skolgången inskränkte sig till en termin i småskolan och en termin i folkskolan. Då Per Gustaf var en särdeles pigg och vaken yngling så fick han efter avslutad skolgång och konfirmation omgående anställning som småskollärare i Nås! Det var på hösten 1862 och han tjänstgjorde sen i över tio år som ordinarie småskollärare i Nås och därefter ytterligare ett år i Järna. Per Gustaf hade omvittnat god hand med sina elever och trivdes utmärkt med läraryrket. På den tiden var det inte alls ovanligt att man anställde lärare som saknade formell utbildning – det sattes ofta i d in delta knektar bakom katedern, huvudsaken var att läraren, eller skolmästaren som han vanligen kallades, hjälpligt kunde läsa, skriva, räkna och hade nöjaktiga kunskaper i Lutherska katekesen – och Per Gustaf var inget undantag därvidlag. Skolan var på den tiden inte fast förlagd till en bestämd plats utan man höll skola på flera olika håll runt om i socknen, också på finnmarken.

Parallellt med lärarsysslan skaffade sig Per Gustaf Florell också kunskaper i muraryrket och gick sommartid runt i byar och gårdar och hjälpte sin far med att mura ladugårdar och källare där det behövdes. Och behov fanns det förstås överallt i trakten. Det var vid dessa vandringar i bygden som Per Gustaf började komma i kontakt med spelmän och han såg nogsnamt till att alltid ha fiolen med sig för att kunna spela på lediga stunder och lära sig nya låtar.

Spelmanstraditioner fanns i Per Gustafs släkt på fädernet, både far, farfar och farfarsfar förde musiktraditioner från bergslagsskogarna med sig och alla tre var duktiga klarinettspelmän. Per Gustaf tog upp fiolspelen redan i tioårsåldern dvs omkring 1856 med stöd från fadern, och kom så småningom att tillägna sig en rik västerdalstradition från ett flertal äldre spelmän i Nås med omnejd. Samtidigt bevarade Per Gustaf Florell – eller "Korpilamb's Gustaf" som han nu alltmör kom att kallas – också en låttradition från far och farfar ifrån bergslagsområdet söder om Västerdalslvens dalgång. Den traditionen skiljer sig en del från den genuina västerdals-traditionen. Folkmusiken från trakterna söder om Västerdalslvens dalgång d v s trakterna från Sufsnäs mot Kopparberg, Hällefors och bort mot de värmländska skogsbygderna runt Filipstad och Hagfors har hämtat inspiration och stildrag inte bara från Västerdalarna men också från bygderna söder- och västerut i Västmanland, Närke och Värmland.

Under 1900-talets två första decennier skedde ett omfattande arbete med att uppteckna den svenska folkmusikkatten. Arbetet som leddes av två forskare från Lund, resulterade i det mycket omfattande verket Svenska Låtar som gavs ut med tjugofyra band varav fyra band från Dalarna. Det finns sextiofem låtar upptecknade efter Per Gustaf Florell i daladelen av Svenska Låtar varav trettioåtta polskor, tolv valser och nio gånglåtar. Enligt en uppgift i Svenska Låtar ska hans repertoar en gång ha omfattat cirka tvåhundra låtar, men en sådan uppgift är förstås osäker. Klart är emellertid att när det gäller antalet upptecknade låtar så överträffar Per Gustaf Florell med god marginal sådana välkända storheter som Anders Frisell den välkände storspelmannen från Mocklård, han med Frisells gånglåt, Olof Tillman från Dala-Floda och Gössa Anders från Orsa för att nämna några. Som jämförelse kan nämnas att uppteckningarna är ungefär lika många som de som lämnats till eftervärlden av var och en av de beryktade storspelmännen Hjort Anders från Bingsjö och Höök Olle från Rättvik.

Att Per Gustaf Florell trots ändå förblivit så pass okänd tror jag beror på hans allmänt stillsamma framtoning. Det finns kort sagt inget av karaktärens "självmedveten storhet, egensinnig tjurskalle eller lättsinnig och slarvig böhm" över Florell och heller inga särdeles mustiga, spektakulära eller lärgstarka historier om brännvin, utomäktenskapliga förbindelser, osäkra barn eller annat "slarv". Framträder i stället bilden av en allmänt skötsam och duglig karl som efter folkskolläraryxamen i Uppsala 1876 får fast anställning vid Botjärns skola i Kungsberg i Järbo socken, Gästrikland för en årslön om 700 kr. Där blir han kvar över pensioneringen 1907 fram till sin bortgång i juni 1913. Bilden av den skötsamma folkskolläraren framträder särskilt tydligt i ett fotografi från Svenska Låtar som visar en reslig, lugn och trygg karl i kostym med väst, hatt, glasögon och kindsklägg. Kravatten sitter prydligt knuten runt halsen och som prickar över i, liksom för att hefta det ordningsamma och skötsamma, hänger klockkedjan över västen, kort sagt här tonar bilden av en stadgad och myndig karl, en riktig nämndemanstyp, fram.

Trots denna framtoning kan det inte uteslutas att Korpilamb's Gustaf, åtminstone i sin ungdom, tog sig ett eller annat glas i glada vänners lag. Det berättas i varje fall att vid ett tillfälle hade Florell kommit in i en gård där det pokulerades friskt och en på finnmarken välkänd skogvaktare, Johan Skator, hade fyllnat till rejält och somnat av under en bänk. När Florell kommit igång med fiolspelen började emellertid riterna på skogvaktar'n att vicka i takt med musiken och då har kvicknat till lite lär han ha sagt att "var de, inte det jag hörde att det var Korpilamb's Gustaf som höllt i' stråken". Historier förmåller inte om Per Gustaf deltog i de fortsatta kalaset, men det kan nog inte uteslutas. Å andra sidan kan det noteras at Florell efter att ha varit lärare i över trettio år skriver ner flera visdomsord om skolmästarkonsten. Många är giltiga än idag. Han skriver bland annat att "d farligaste snarorna för en ogift lärare (manlig, får man förmoda) är dålig sällskap, dryckenskap, dryckenskap oc framtimmer". Nej, det är inte felåtergiven dryckenskap nämns faktiskt två gånger Hur som helst, Johan Skators polska finn bevarad och spelas ofta av spelmanslag här i Nås liksom en hel mängd andra låtar med Florell som förmedlare.

Fortsättning nästa sida.....

Per Gustaf Florell gifte sig 1878 och fick i sitt äktenskap med Märta Helena Magnusdotter från Råmen i Värmland sammanlagt sex barn. Fyra av dessa räcktes de olika sjukdomar och endast två, en son och en dotter, överlevde till vuxen ålder. Dessa två efterlevande i sin tur sex barnbarn. På sommaren 1981 deltog spelmannslaget Nås i en släktriff med ättlingar efter Per Gustaf Florell. Efter kaffe på Nåsju pensionat i Nås med fiolspel, tal och en del tillbakablickar besöktes nybygget Korpilamb på Finnmarken. Ytterst lite av vad som varit platsen för ett nybygge med bustadshus och uthus kunde nu skönjas, endast de nedrasade resterna av vad som en gång i tiden varit en spismur och en källare gick att säkert lokalisera. Jag besökte åter platsen i början av nittiotalet och kunde då se hur skogen sakt men säkert vandrat in och mer eller mindre återtagit besittningsrätten till marken. Vid ett nytt besök en snöig och dimmig vinterdag 1999 kunde jag konstatera att skogen nu praktiskt taget helt återerövrat den nyodling på Finnmarken där Per Gustaf Florell en gång satt om värvällen, lyssnade på taltrasten och göken och lärde sig spela fiol.

Bilden på Per Gustaf Florell i Svenska lant, utgivet år 1911.

Inte alltför många vet idag i Nås eller på andra håll vem Per Gustaf Florell var, men vi som idag spelar låtar nedtecknade efter honom och medverkar till att lita folkmusikeriet vidare är naturligtvis både glada och stolta över att kunna räkna in honom som en i raden av nåsspelintin och förmedlare av låtar från Nås och trakterna näromkring.

Arne Sundqvist
Skogsgården, Orvula

Här varit publicerat år 2004, men blev då något fel på följden i texten så vi försöker att bättra oss så Per Gustaf får en ny chans i år istället.

**Vi arbetar i huvudsak
med GPS-inmätning
och dokumentation
ledningsnät.**

Hagström
I Nås AB

NÄRSJÖVÄGEN 23 780 53

NÅS

TEL. 0281-30597

070-6208271

"Svedslinda" 37:17 och 19:18

Vinbergets fäbod skall vid sekelskiftet bestått av 29 lindor (fäboddar) tillhörande byarna Skansbacken och Storbyn (idag återstår 13st.) beboeliga

Sveds Anna f 1889 d 1966 som utövade fäbodbruk vid Vinberget i sammanlagt 68 år (från 1896 - 1935 39 år vid "Linkpers" stuga) och här vid "Svedslinda" 1935 - 1964 29 år. Avled två år senare 1966.

Efter Sveds Annas död såldes fastigheten 37:17 till Sigurd Anton Andersson (född 1925), som var bosatt i Stockholms förorten Farsta, efter att några år senare tillköpa fastighet 19:18 (som från början var samma fastighet).

Sigge som han allmänt kallades har under dessa år skött fäboden exemplariskt slagit gräset varje sommar och hållit den öppen från förbuskning.

Sigge tog varje ledig stund i anspråk att fara upp till Nås och Vinberget (med tåget till Nås station) där han hade en cykel stående, och cyklade den nästan milslånga vägen till Vinberget sommar som höst och vår, ja även på vintern. Han tillbringade all sin ledighet i framför allt Nås och på cykel från Nås till Skattlösberg Grangårde och Dan Anderssons trakter. Han var trogen medlem i "Dan Andersson sällskapet" och "Saxenborgs vänner".

1995 på hösten insjuknade Sigge och senare på hösten besökte han Vinberget och städade upp sina ägodelar ställde in sin cykel i ladan (upp och ner) och sedan fram emot nyår började han förstå att han kanske aldrig mera kunde komma till Vinberget.

Han upprättade då ett testamente där han bl.a. skänkte sin fäbod till Nås Hembygdsförening och en stor summa pengar till Saxenborgs vänner och Dan Andersson Sällskapet. Samt inlösen av alla sina obligationer bildade han en stiftelse (Sigurd Anderssons fond för Stockholms ungdom,) rörande upplysning om alkohol och narkotika i Stockholms skolor.

Den 26 april 1996 avled Sigge 71 år gammal. På sommaren samma år fick Nås Hembygdsförening ett brev från Sigges syster Lilian bosatt i Kalmar, som berättade om gåvan.. Sedan genom telefonkontakt bestämdes tidpunkt när systern kunde komma till Nås. Och under Ingmarsspelsveckan samma år tog vi kontakt och träffades i Nås och besökte hans vänner och givetvis fäboden där hon vistades en hel dag och sörjde över sin bror och ställde dit ett fotografi i stugan på Sigge.

Nås Hembygdsförening står i stor tacksamhet till denna givmildhet från Sigge.

Hembygdsföreningen försöker att leva upp till att behålla samma skötsel av stugan och ett årligt arrangemang som gillas av besökarna.

Tack Sigge !

"Svedslinda stugan"

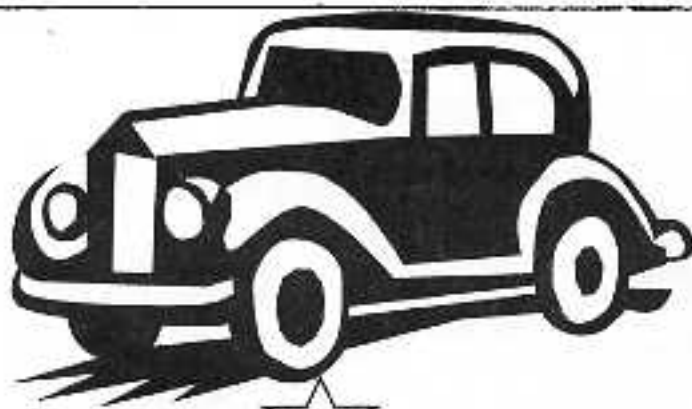
(Till Höger) senaste ägaren: Sigurd Anton Andersson Farsta
Och de tidigare brukarna av fäboden (framför stugan)
Lusjanis Erik (Blinken) och Svedt Anna

minne från en julotta
För mej är julottan i Nås ett kärt minne.
Vi gjorde alltid sällskap Kallbergs, Sundins
och vi på Sjögåln. Var det bra före (vägslag)
gjorde min far iordning kolskrindan, (eller
kolryssen, som den kallades) med halm i
botten och fårskinnsfällar att sitta på. Hästen
hade pingla naturligtvis, bjällror användes
bara när man åkte slåde. Gissa om det var
mysigt.

Lars-Uno, min son har också ett roligt minne
från en julotta.

Han sitter bredvid Svea Sundin i kyrkan,
prästen är mitt uppe i julevangeliet, allt är
väldigt lungt och högtidligt, då han plötsligt
känner att en tand har lossnat, han tar tanden
och visar den för Svea. Hon viskar tyst, "lägg
den i kollekten" som han också gjorde.
Jag undrar vad kyrkvaktmästaren tänkte när
han räknade innehållet

Sjö Anna

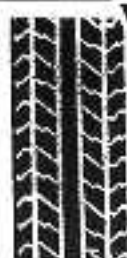

MONTERING FÄLGAR

SERVICE DÄCK

HJULINSTÄLLNINGAR

**VI HAR ÄVEN
TRÄDGÅRDSMASKINER !**

Välkommen till
DÄCKTEAM

DITT LOKALA DÄCKPROFFS

0281-130 90
Propellervägen 13

Fäbodstugan.

Tysk Olov Enksson

Här är stugan med öppna härden
vid Knösens fot, långt från bygd och by,
en fridfull vrå av den stora världen
med all dess oro, dess larm och gny.

De gamla väggarnas grå timmer
omsluter minnen från flydda dar,
och inom dem man ännu förnimmer
en fläkt från tider som svunnit har.

Grövt är järnet i spiselhällen
inunder rökfång av gråsten byggt,
men trevnad rådde där i kvällen,
en brasa lyste och värmdes tryggt.

Så många sommar när sinnet lekte,
I ungdomsåren när livet log,
när sommarvindar kring bergen svepte
här bodde mor i sin fäbodskog.

Då hördes koställans toner spröda
och lockrop ljödo bland gran och tall,
när solen lät sina strålar flöda
kring fäbodkullan där hon gick vall.

När dagens vind med sin sakta susning
sagt sitt farväl ifrån djupa men
och gett åt Fåljärn en sista krusning,
då hördes Tal-trastens jubelton.

Sommarnatten, den korta ljusa,
vad gav den ej utav stilla ro,
dess dunkla ljus kunde sinnet ljusa
och skapa drömland kring vildmarksbo.

Anders och Lisa

(Textförfattaren Okänd)

Hej och hå, Anders Jansson
redan friskar Malmsta vinden,
hör, det larmar med din farstudörr,
och medan Lisa din
morgonmjölkar kor i fjöset,
och du snarkar i din kammar,
skymd av tre rullgardiner,
så sjung, låt det gå !

Hej och hå, Anders Jansson
du har åter glömt din Lisa
för en tupplur uppå soffans lock
mens sol i middags glans
skuggar dina knän vid fönstret
med en gammal rön på gården.
Det är slarvigt, men mänskligt,
Så sjung, låt det gå !

Hej och hå, Anders Jansson,
är du rädd att lilla Lisa
ska bedraga dig, bedraga dej
och för en annan slå ?
Hej och hå, snälla Jansson
Får din Lisa gå på mötet ?
Hon får åka i bilen !
Så sjung, låt det gå !

Detta anser jag vara ett av mina "Smultronställen"

"Paradisets Fårstu" som Lars-Olof Hallberg beskriver stället i sin bok

(Denna bild Lånad ur hans bok)

"Gården på fjället"

Det var i början på augusti månad 2001 Som vi 4 med Pers Lars i spetsen tillsammans med Björn Lindström och min sväger, Sven Lixnills från Järna och jag Nils-Erik. Företog denna resa till Lill-Härjä bygge som ligger inom Härjedalens Landskap mellan Glöte och Särna, där denna gård ligger mitt i Ödemarken med kärrmarker runt omkring och denna odlingsmark med denna gröna oas mitt i Kärrmarkerna ca 15 km från närmaste väg.

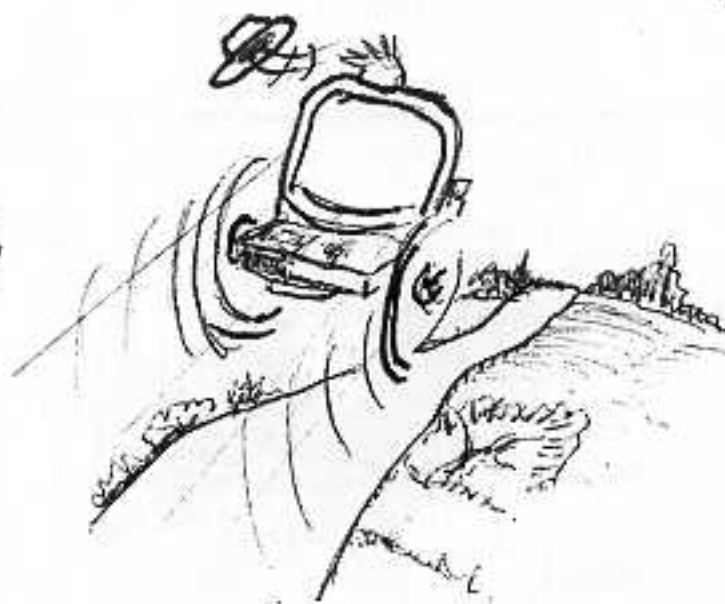
Anledningen var att vi skulle dit och hjälpa till med höbärgningen åt de bofasta Karin och sambon Sture. Som hade amputerat båda Benen men förflyttade sig medelst Rullator ganska obehindrat på timet, Sonen Karl-Erik och döttrarna Eva och Ann var också hemma med modern Karin och hjälpte till.

Karl-Erik och Ann bodde i Lillhärjedal och Eva bor annars i Sveg.

Forts...nästa- sida

**Vi utvecklar
och tillverkar
batteriladdare för
industrier,
tekniska hjälpmedel och
fordon.**

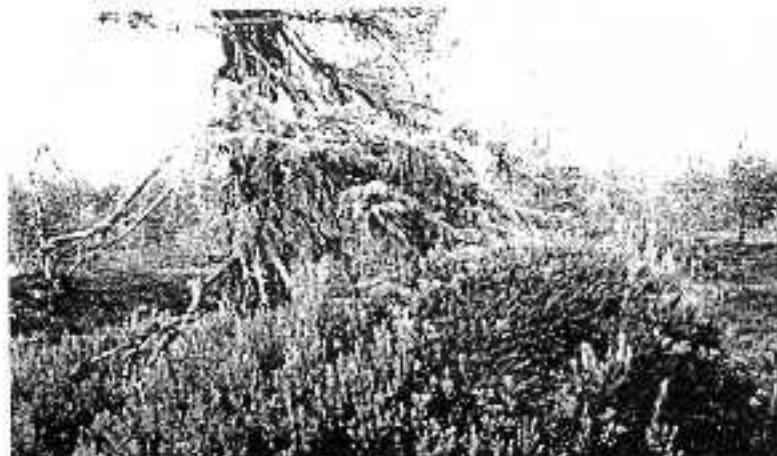
ALLT BEROR PÅ
LADDNINGEN!!

TEL. 0281-30400

Hemsida. www.batteriladdare.com

**Swede
electronics**

Vi körde bilen från Särna mot Lillhärddal och vid Lövnäsudden tog vi av mot Lillhärjävallen där vi parkerade bilen och vandrade de dryga milen till Smultron-stället där vi skulle hjälpa till, vi anlände på eftermiddagen och blev visade till Jaktstugan där vi fick bo. Vi hann vara med och köra in två hölass innan kvällen sedan lade vi oss i stugan och sov väldigt skönt, men på efternatten så hörde det hörjät regna och det smattrade på taket och vi gick sedan upp i 6 tiden tog ett dopp i Lillhärjan och sedan in och åt frukost med värd-folket. Det regnade fortfarande så att det kunde inte bli någon hö-körning i detta regnande så vi fick annat uppdrag. Björn och Sven fick hjälpa till med att slå in ett nytt golv i Storstugan medan Jag och Lars skulle plocka ner en telefonförbindelse mellan Lillhärjabygget och faboden Hackasen ca. 5 km NV Som var trädlös på flera bitar. Vi blev klara på em.

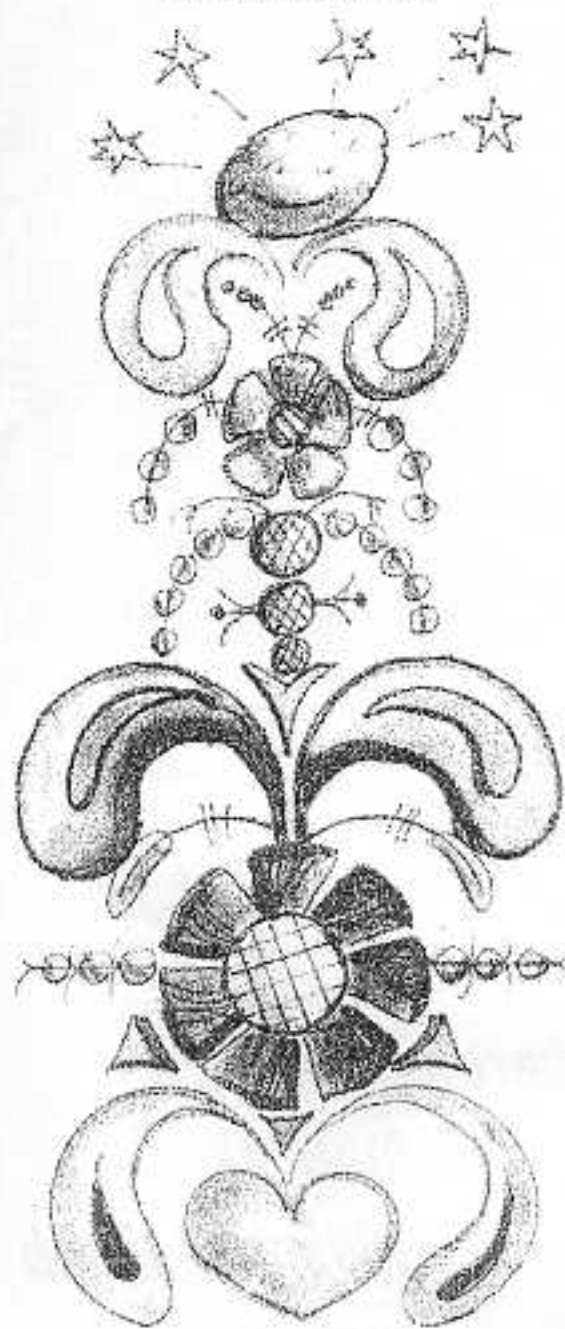
Och sedan kom senvädret igen men inte nog torrt för att köra hö utan vi blev satta att rensa Lillhärjan Vid en kraftstation strax norr om bostället. Nästa dag var det dags att återvända så vi kåkade frukost med värdfolket och tackade för underbar samvaro under vistelsen och vandrade åter mot bilen och denna underbara vandring efter denna stig där myrstackarna var nästan lika höga som vi med lingonris på hela stacken fast något glesare på toppen.

"Vi vill tacka för en underbar upplevelse i Paradiset"

Korna på väg in i fjöset för mjölkning !

...potatisen med anor...

*Bröderna Olérs
Nederborg Nås
Telefon 0281-30261*

Till Spelmannen Lars Gullbrands minne.

En visa vill vi sjunga med veka sinnen ty
Den handlar om Lars Gullbrand ifrån Uppsälje by.
Vi sjunger den så ofta när tiden bliver lång
Då strömma mot oss minnen om det som var en gång.

Vi glömt sorger för din fela
Du lärde dig att spela
Av näcken till såg-bäckens brus,
För en fåbodvall i skogen
Och strå och ax på logen
Du spela din gamla kära fiol.

Väl hade du bekymmer för hem och dagligt bröd
Ty du som mången annan ej ägde överflöd.
Vi även såg dig vandra i våra byar då
Bland stugorna och vänner de rika och de små.

För ditt bröd du felan gnidde
För det du yxor smidde
För oss där i Järna och i Nås
Med de yxor vi sleto
I gran och fur de beto
I vår kamp att sträva för vårt bröd.

Du smidit, vandrat och då du tiderna som flytt
Med ord och toner tolkat tills sol gått upp på nytt.
Det var och ljuvt att vara där i ditt enkla fjäll.
Du var nog alltid lycklig så nöjder och så säll.

Nu har fiolen slutat sjunga
För gamla och de unga
Och släggen i smedjan tystnat har
Ty vår smed och spelman vorden
Ej mera finns på jorden
Nu spelar där vindar vid hans grav.

Nås - vargens Visa

MELODI: VÄRNAMO VISAN

Nu får ni höra hur vargar leva
som även haver en mor i Eva
och mången tycker att vi gunås,
har det besvärligt här uti Nås.

Vår enda födkrok är bolagsskogar,
där får vi slita, där vitna knogar,
förjaga svälten ännu som förr
som står på lur invid tjällets dörr.

Var finns väl den som vill vara kristen
och hjälpa vargar i bostadsbristen.
I detta riket där må ni tro,
blott lilla fågeln kan få sitt bo.

Och ni turister kan ej numera,
i pensionatet här få logera.
Men än bland räven det finns logi,
där får ni hyra det tror då vi.

Vår hövding som förr har cyklar lagat
nu med sin rixdag ej oss behagat.
Att tånja vargar är nog ej lätt,
som efter lynnet vill ta sig rätt

Vår Valter reste ju till Amerika.
På honom mindre vi kan anmärka.
Vår nye snut från Venjan är,
har samma namn som vår trollkonstnär.

Vår länsman vill vi väl aldrig mista.
Med honom plägar vi aldrig tvista.
Han styr oss snällt med sitt lugna sätt
och vill behandla oss alla rätt.

Vår stam har minskat med år i längden
och herden räknar så ängsligt mängden:
Vad ser jag nu, kors i all sin dar,
det finns blott tvåtusen vargar kvar.

Vår frihet är av en fara hotad
Som dock i tid kunde blivit motad.
Mot sammanslagning nu som en man
om vargalynnet oss hjälpa kan

16-6 1950 Axel Karlsson

Midsommarafton 1950 A K

Återigen några proffsiga visor av Axel Karlsson.

Till en skogens son.

Melodi Blinda Kalles visa

*Hör på en stund go vänner så får ni lyssna till
en visa, som en kämpe och vän vi ägna vill.
Ni känner honom alla, han heter inte von,
nej, rätt och slätt så heter han Alrik Eriksson.*

*Det var i ungdomsåren Du kom från Västerås
att med två tomma händer här slå dig ner i Näs.
Då fick Du ta din yxa för att till skogen gå,
som ofta Näs och livet en fattig bjuder på.*

*Här fann Du och din blomma i kärlek, tro och hopp,
och barnen blevo många allt under årens lopp.
Då fanns det nog bekymmer där i Er enkla härd,
men kommer dag så kommer råd i denna värd.*

*Tänk Er vad den där Alrik i alla sina dar
har huggit och arbetat, och krafter än har kvar!
Ej mången finns som Alrik, nej, väldig det är han!
Och fastän som Sackeus han är en liten man.*

*Du blev ej rädd fast ormar har fräst kring dina ben.
En gång när i en ormlek Du hamnade i Flen
så kröp Du ner på knä och i stjärten Du dom tog,
en orm i varje nypa, och i en gran dom slog.*

*Vi tycker att Du varit en snäll och livad fyr,
och sår och smärta tåla kan Du som en martyr,
när som Du högg och skadade dig i skog och mark.
Där, gäller det att vara båd tålig, seg och stark.*

*Att höra vad som hände dej sen känns inte lätt,
det var i Myckelberget på vintern femtiott,
när som Du där högg timmer, det kom en dag ett bud
att Du dig illa skadat.. o milde Herre Gud!*

*Vi minns då detta hände, det var på förmiddan,
när Du höll på att fälla en hög och lummig gran,
den halkade från stubben ned på din ena fot.
När olyckan är framme då går det kvickt och fort!*

*Du kämpade så ensam, förtvivlat utan rast,
det tycktes föga hjälpa, ty foten den satt fast.
om timmer körarna ändå kunde komma ut.
Men ej förr'n kvällen kommer de hjälpa kan till slut.*

*Så äntligen kommer kvällen, men ingen Alrik kom,
kamraterna i stugan de språkar ängsligt om
att de får ut och leta om Du ej snart kom hem,
ty det har börjat mörkna, och klockan är snart fem.*

*"Men vad är det i farstun som nu hörs sucka så?
Jasså, det var du Alrik! men Alrik vad står på?
Du lyckades från granen till sist dej slita loss,
Och till kvarteret krypa, i smärta djup förstås.*

*Nu springer jag, sa Anders, och ringer efter bil,
den skall ej länge dröja, den kommer som en pil.
Och Olov han tar hästen och skjutsar dej med fart!
till Orsalheden att möta bilen, som kom snart.*

*Till Dig på lasarettet nu våra tankar går,
vi frågar tätt och ofta och undrar hur Du mår.
Men först så fick vi veta att foten den... ack ja!
Den måste amputeras, men annars var det bra.*

*Och ifrån lasarettet Du kom snart hem igen,
att träna dig och gå här runtom i Skansbacken.
På vägen kom Du sakta och med två käppar gick,
och när vi då fick se Dig, kom tårar i vår blick.*

*Du vilar nu från yxan, men dock Du längtar nog
som Älgarna på Skansen tillbaka till din skog.
Behåll ditt mod Du gosse, snart blir det åter vår,
då ler nog solen åter och utan käpp Du går!*

Den 22/10 1951 Karlhans Axel

KVALITETSSLÄPVAGN !!!

**BIL & MASKIN I
DALA-JÄRNA AB
TEL. 0281-595 700**

Som jag mindes Mellanborg i början av 1900-talet. (Ca1915-20)

Jag vill göra en vandring i Mellanborgs by
På den gamla tiden när seklet var ungt
Och ge de uppväxande släkten denna vy
Före motorer och stress, och byn levde lugnt.

Vid allfärvägen där affären på den tiden då var
Och mellan skolan och Håkas där bommen var fast
Där gumman samt Erik och Anna ett barnlöst par
Men de hade ladugård med tre kor samt en häst

Håkasbommen var den bom som stängde av Nederborgs- vägen mot kyrkan mellan skolans uthus och Håkas Erkes gård för dom ägde åkermarken fram mot Willkatts soldattorp vilket han sålde och byggde istället Willkattäppan vid foten av åsen som fäbodstigen går upp för mot Gräsberget strax innanför skogsbrynet.

Nederborgs- vägen hade anslutning ut på landsvägen över åkern österut strax före Willkatts torp och där den vek av, börjar byn Mellanborg. Willkatts blev Rättarbostad åt Bergslaget dit Rättare Ek kom sedan han blev gift med Tysk "Kistis" o Täpp Lars dotter Anna som efter sin mor blev Småskols- lärarinna i Mellanborgs skola.

I skolan hölls varje höst "husförhör", (en kontroll av folkbokföringen). Tidigare valdes huvudbonde till soldat roten, sedan valdes snöplogsfogde som skulle ordna snöplogningen från Överborg och söderut mot kyrkan där de använde en så bred plog som täckte hela landsvägen så 3 hästar fodrades för att dra den. Mellanborg hade dessutom sina vägskiften bortom Ångbrobäcken och Vallboms och varje vägskifte var märkt med pålar i kanten av vägen på vägböndernas ansvarsområden. Efter 1930 tog väg-styrelsen över dessa vägskiften.

På andra sidan landsvägen hade Matsson satt upp affären "Håkasboa" där Tysk Olle var expedit. Här vid älven mitt emot anordnade Matsson med en färjeförbindelse över älven för att skaffa kunder till sin affär. Och vid nedfarten till färjeläget från landsvägen låg Liss-Matsgården som var såld och öde med en stor lada intill.

Vrån gatan är ganska identisk med sträckningen av i dag men från Håkas och ca. 100 m. på högra sidan av Vrån gatan kunde man se brunnen efter Mårtas Pers gård och längre in på åkern hade Mårtas Jons sin gård och ytterligare in på åkern till höger hade Jöns Andersson eller Skansens sin gård. Och vi vandrar vidare ca. 100 m där går även en väg in åt höger som är identisk med nuläget 200 m in så kommer vi till 2 Hjulgårdar i den södra bor Närsjö Anders och Anna med 5 barn och morfar de hade 3 kor samt får. Den andra Hjulgården där den sista soldaten i Hjuls rote bodde sålde sin gård åt Bergslaget och flyttade till Heden, där bodde sedan Bajer Anders och Anna ett äldre fridsamt par som hade 3 getter, han körde mjölk från Ånge, Sveden och Snöån till mejeriet i Borg åt Bergslaget.

Sedan passerar vi "Tösstugo" och kommer till 2 "småjor" där går en väg åt höger och vid första gården bor Jont Erik och Brita med 5 barn och farfar och farmor, de hade 4kor 1 häst och några får. Nästa gård är Israels Jons där bor Jons Lars och Karin med 2 barn och farmor. De hade 4 kor 1häst och några får. Efter "Småjan" och norrut på åkern har funnits 4 gårdar som är borta Jag minns någon lada och hus grunder, här bodde Grop Hans, Ingeborgs Lars, Täpp Anders, och Täpp Pers, de blev sålda åt Bergslaget på 1880-talet och de boende flyttade till skogskanten. Sedan kommer vi till Matses Olles med hushållerska och sonen Olov de hade kor och häst. Sedan på andra sidan vägen Simas gården, där bodde 2 ogifta syskon Erik och Anna de hade några getter. Från Simas gården var det gärdesgård ut mot vägen och sedan ända upp mot skogen på båda sidor av vägen, vi passerar sedan Simas smedja och därefter på höger sida bor Esbjörs Olof och Immi med 7 barn sedan kommer järnvägen som blev klar 1907. Efter järnvägen går en väg till höger vid Bergens grind vidare efter Täppers fjös den första gården när man öppnar grinden till "Jönnes" Olars där bor Olar och "Kisti" samt "Kistis" mor dottern Anna och Elis. De hade 3 kor och häst. Sedan går vi fram till Blixtens där bor mor och sondottern Anna som var föräldralös medan sonen Erik Blixt och Anna och dottern Anna bor i en liten stuga strax bredvid.

Sist på backen kommer vi till "Täpp-Olars" gumma med sina 5 barn varav att två pojkar gått till Hedemora som drängar. Vi vänder i backen och vandrar tillbaka och högst i backen bor Jonte och Karin med 5 barn sedan ovanför Täppers fjös bor Täpp Per med Far och Mor de har ett par getter.

Fortsättning nästa sida,

Sedan är vi åter vid Bergens grind där innanför bor Bergen och "Kisti" och 4 barn , de har 2 kor och häst. På andra sidan vägen är Skansens grind där innanför bor Skans Anders och Karolina 2 barn och farfar, de har kor och häst. Längre in på gården var en liten stuga där bodde ett äldre par Knip Nils och gumman. Sedan går vi fram till Mårtas grind där innanför bor Lasse och Anna-Lisa med 3 barn de hade också getter.

Sedan uppför backen till Lars Örn och Johanna med 5 barn 2 kor och häst.

Nästa hus det sista bor 2 systrar till Mårtas Lasse, Karin och Anna som också har getter. Sedan tillbaka förbi Mårtas så kommer vi till Jugas Olars en ensam man men hyste nattflogi åt luffare och gårdfarihandlare, han gick barfota större delen av året. På samma gård hade T. P Larsson sin första verkstad. Strax väster därom bor Anders Hast och Karin med 2 barn och ena sonen var sedan gift med Karin och de hade en son de hade också kor. Gården bortom denna var skogvaktar boställe där bodde skogvaktar Magnus J Eklund med hustrun Karolina och 2 flickor. De hade också kor. Och 100 m öster in i skogen fanns rester efter soldattorpet Willkattäppan.

Ca. 300 m längre norrut bor Pellas Per och Brita och 2 döttrar de hade getter.

Sedan en gångstig ca 800 m upp i skogen finns en täppa som fick heta Täpp Olars Karins Täppa hon blev boende med Täpp Olars Johan en skåning eller smålänning som stannat till i Nås efter att varit på rymmen. De hade många får och getter.

Sedan närmare ner mot järnvägen och något norrut (Kringeltäppan) bodde en ensam gubbe vid namn Klingenberg.

Så mins jag Mellanborg i min barndom

vi var då 111 personer 8 hästar 30 kor 18 getter och en massa får.

Mindes av Jons Enk som ca. 10 åring.

Hemmings Åkeri AB

PER & BÖRJE

Specialitet
Skogs- & Hustransporter

Storbyn 12
780 53 Nås

Tel + fax: 0281-300 90
Per mobil: 070-213 68 99
Börje mobil: 070-263 33 54
Mail: hemming.ab@ xpress.se

Stråkören: Anna och Lars
Larsens syster Torgny
2 okända kvinnor
Gästerna: Sussan, Jenni Erik, Hulgers Erik, o.känd, Skol Kristina

Brudparet
Ake Brin, Johanna's Gull
Skans Elin
mellan

Karin Lofv, Skol Erik, Pia Granat
Fröken Lyckhult, 2 okända
Hulgers Erik

Svetslego är en underleverantör av bearbetade och svetsade komponenter till verkstadsindustrin.

Vi är gärna med från konstruktionsstadiet och delar med oss av vår erfarenhet.

svetslego

Industrihuset Grönalid Vansbro Tel: 0281-109 69

Hemsida: www.svetslego.se

Här en av Sveriges längsta bilar "åtminstone Nås" längsta

*Denna Limousine är taxiregistrerad för 8 passagerare + chaufför
8,6 meter lång 3400 Kg. 4,6 liters V 8 motor*

*Den har bar med champagne och whiskeyglas 2 kylskåp dvd/usb med 3 led skärmar,
Stereo med discoljus. Läder hörnsoffa. Extra utrustad med femte stor bröllopsdörr.*

*Den hyrs ut pr. Timme fasta resor. Ex. Stockholm-Trondheim kryssning konsert ev.
Eller som vanlig taxi via.(helge nöjescentrum Borlänge)*

LimoTravel (info@limotravel.se)

*Hälsningar Stephan Esvelt Limo Travel Dalarna AB Näsbyvägen 31 78053 Nås
0281-30512 / 0733 - 251567 www.limotravel.se*

En episod !

När det kom en Holländsk turist familj åkande från Fredriksberg via Lindesnäs till Nås och kom i kontakt med en Nåsbo och förtäljde att han hade åkt de 4 milen från Fredriksberg och inte mött en enda bil och berättade att det måste vara ett paradiset att bo här, för i Holland har vi det önskemålet att kunna ta med bilen på den gård där man bor och inte behöva parkera flera km. från vårt boende.

Därav kan man förstå att kommer man till Nås från Holland så får man pröva att parkera på tomten och då måste man också testa storleken av bil.

Välkomna till Nås Familjen Esvelt .

Den Gamla Moraklockan

Du bars in en dag till mitt hem du gamla klocka
som länge bortglömd stann uppå en uthusvind
din förg var nött och flagad ditt inre fyllt av gammal spindelväv

Nyländers flinka händer gav ditt yttre annan skrud
men kärnan ändå var densamma
ditt tick och ditt tack gav en känsla av frid.

Och en måning att lyssna i stillhet
du stul en dag av min dyrbara tid
att bladdra i humör så gamla

Jag ville dem känna, de gamla som gått
och som skänkt mig den klocka jag värdat
visst har deras mun jag hört nämnas nå'n gång

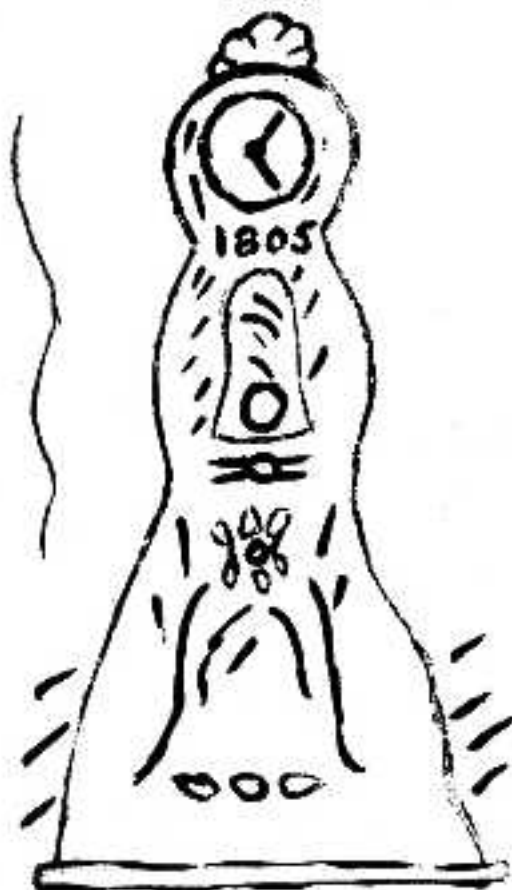
Av min far som liten dem gamla kan minnas
men de levde så länge sen---100 år
det ville ej riktigt bli verkligt

Men nu, när jag sag deras liv stå på prant
på de rader som skrivaren tecknat
da kom de så nära det var ju helt nyss

De levat och verkat de kara
O, gamla klocka, ticka idag
och för kommande släkten

Och till min san en bön jag vill ha
när jag en gang från jorden gått
så värna trefast de gamla tinget

Da kanske dina barn och
barabarnsbarn få veta
att även jag en gang fannis till
Majken.

Bror Engh

har lämnat jordelivet i början av mars efter
nästan 78 levnadsår.

Bror var nog den Nåsbo som Vi kommer
att sakna allra mest. Han var en originell Ortsbo
alltid glad och mest synlig på byn antingen gående
med cykel eller för det mesta gående utan cykel han
hade en väldigt bra fysik trots sin ålder och hade
reda på det mesta som hänt i bygden.

Han var uppväxt på Nås nordligaste finn-by
Sigfridstorp där han gick alla sina skolor.

Vi minns hur han kom ner till Nås på lördagar
gående fäbodstigen som han vandrade de nästan
2 milen för att besöka festplatsen Storänget på
50-talet när det var någon festlighet där
och då var Bror den ivrige danskavaljeren.

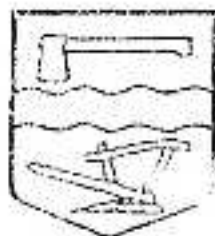
Att han blev nobbad flera gånger innan han till slut
fick ja, då blev han så lycklig och sken upp som en sol.

Det kommer att bli tomt när man inte möter
Bror mera på byn ! Vila i frid ! Bror.

Fotograferat av Leif Olsson

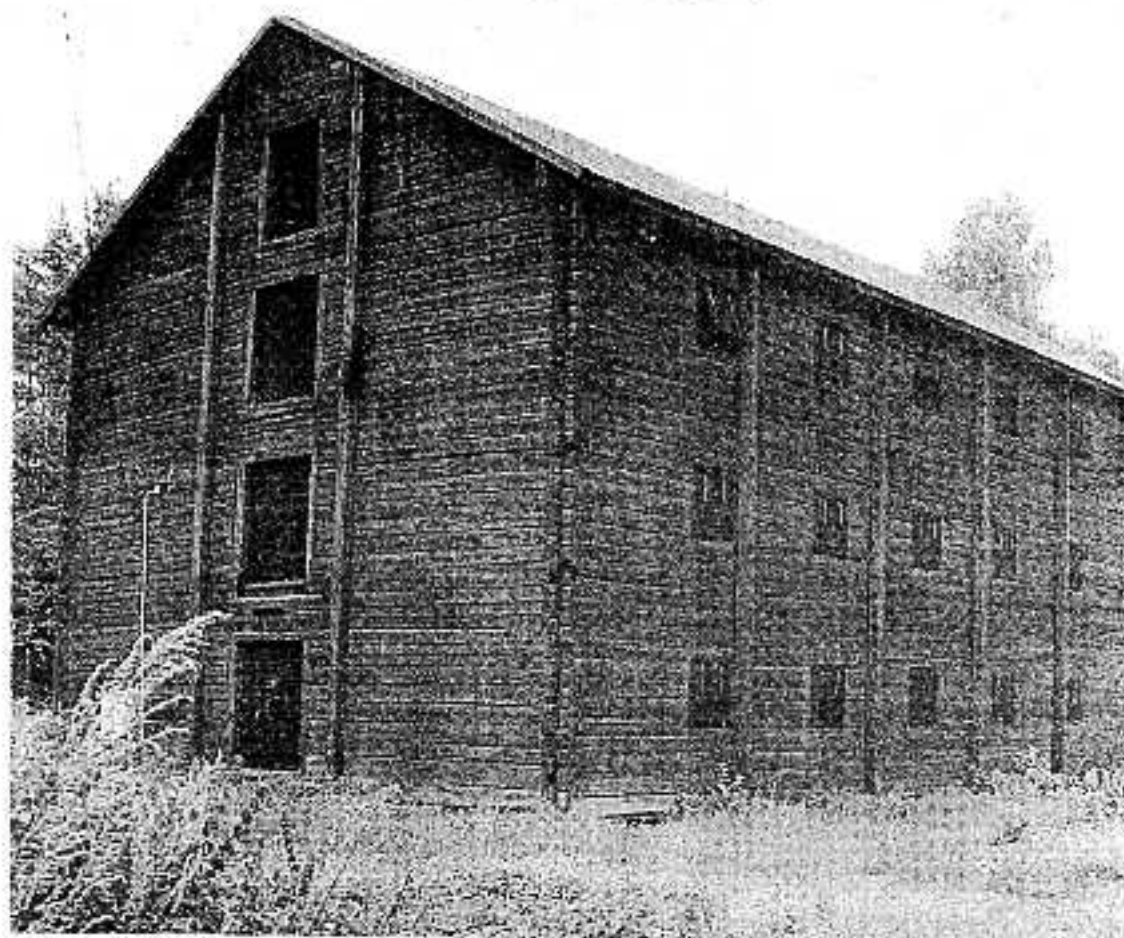

Från en snörik och kylig vinter ser vi fram mot en skön sommar som närmar sig med raska steg, litet si och så med vädret som har börjat bra, men har blivit något kyligt och blåsigt, men vi får hoppas på förbättring. Och hoppas även nu kunna ge Er en läsvärd "Nåsvarg" att beskåda under sommarkvällarna. Ni har varit duktiga med att förmedla stoff till att frambringa denna upplaga. Vi vet ej om det blir någon mera utgåva härefter så vi får se hur det blir med höstupplagan av "vargen".

Vi vill tacka alla som sponsrat med annonser och som bidragit med material till denna utgåva, samt önska alla läsare en riktigt.....

Skön Sommar !

Denna Stora gåva från "Stora Bergslaget" till Hembygdsföreningen i Nås får anses som en väldigt unik gåva. Den mäter 17 x 10 m och är i 3 vån. Samt ett 4e plan med ej färdiggjort golv och något trängre i sidorna.

Men ett värdefullt utrymme för förvaring av gamla körredskap och Jordbruksmaskiner samt gåvor som inte ryms vid Hembygds gården i Malmsta, detta var även tankar på att flytta fram på byn och utnyttja som Utrymme i samband med Ingmarsspelens utställningar.